

Természetvédelmi területek Természet és tájvédelem

1. Országos védelem alatt álló területek

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. Területükre az országosan védett természeti területekre vonatkozó természetvédelmi előírások érvényesek. Alsóvadász közigazgatási területen jelenleg egy őskori földvár maradványa ismert, a 0370/1 hrsz területén, illetve onnan kis mértékben a belterületbe nyúlóan. Területére a természetvédelmi törvényben foglalt, országosan védett területekre vonatkozó szabályok érvényesek.

2. ESA (Természetileg Érzékeny) területek

Potenciális ÉTT célterületek azok, melyek környezetérzékenységi térképek alapján átlag felett sérülékenységet mutatnak. Az ÉTT területeket - természetvédelmi támogatás szempontjából - három kategóriába sorolhatjuk:

- I. A kiemelt területeken nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő természeti értékek jelentős állománya fordul elő, melyek fennmaradása 5-10 év távlatban is kétséges, amennyiben a természetkímélő gazdálkodás nem reszesül támogatásban.
- II. A fontos területeken országos viszonylatban jelentős természeti, táji értékek fordulnak elő, melyek fennmaradása, vagy állapotuk javítása érdekében természetkímélő gazdálkodás támogatása szükséges.
- III. A lehetséges területek azok, ahol jelentős az extenzív élőhelyek aránya, az értékek jelentősége kisebb, illetve, ahol az extenzív gazdálkodás ösztönzésével növelhető lenne a terület természeti értéke.

Az ESA területek környezetbarát fenntartására kiemelt támogatási rendszert dolgoztak ki, melyek először a mintaterületeken válnak eleléhetővé.

Alsóvadász községhatár - az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet melléklete alapján - aIII. (lehetséges) kategóriába került besorolásra.

3. Természeti területek

- Természeti területek, azaz természetszerű élőhelyek, természetvédelmi szempontból jelentős területek az alábbi helyrajzi számokon található (a területek listája a természeti területek országos listáját kihirdető miniszteri rendelet megjelenéséig még kis mértékben módosulhat):
 1. teljes 0108 hrsz, valamint a 0113 hrsz erdő és legelő művelési ágú alrészletei; 2. 070;
 3. teljes 071 hrsz, valamint a 061, 065, 066, 068 hrsz-ok erdő, legelő és árok művelési ágú alrészletei;
 4. 077, 092;
 5. 089, 090.
- A nagyvízi meder -ha nem minősül védett természeti területnek- természeti területként kezelendő , ahol az árvíz biztonságos levezetésének elsődlegességét kell figyelembe venni.
- A már most természeti területnek minősülő nagyvízi medreken - illetve kihirdetésük után a többi természeti területen is - a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 21. §-ában foglaltakat be kell tartani:

21. § (1) Természeti területen az igazgatóság engedélye szükséges:

- a) a gyep és nádas művelési ág megváltoztatásához;
- b) a gyep, valamint a nád és más vízínövényzet égetéséhez.

(2) Természeti területen az igazgatóság szakhatósági hozzájárulása szükséges:

- a) a termőföld más célú hasznosításához, művelés alól kivett terület újrahhasznosításához;
- b) a földtani kutatáshoz és ásványi nyersanyag kutatására vonatkozó műszaki üzemi terv jóváhagyásához, a bányatelek megállapításához, az ásványi nyersanyag feltárására, kitermelésére, a kitermelés szüneteltetésére, továbbá a bányabezárásra vonatkozó műszaki üzemi tervek és tájrendezési terv jóváhagyásához;
- c) vizekben a halászati üzemtervek jóváhagyásához.

(3) Természetes és természetközeli állapotú

- a) vizes élőhelyek, különösen folyóvizek, tavak partvonalának, valamint a vizeket kísérő természetes életközösségek (növénytársulások) állapotának megváltoztatásához,
- b) vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren belül, tavak partjától számított 100 méteren belül meglévő épületek, építmények, létesítmények átépítéséhez, átalakításához, vízi létesítmények, kikötők, illetve a halászati célú hasznosítást szolgáló létesítmények létesítéséhez, kivitelezéséhez az igazgatóság szakhatósági hozzájárulása szükséges.

(4) A körzeti vadgazdálkodási terv természeti területet érintő részének jóváhagyásához a miniszter egyetértése szükséges.

- Az Országos területrendezési tervről szóló 2003. évi XXVI. Törvény a következő előírásokat teszi a hullámtérrel, mint természeti területtel kapcsolatban:
18. § Természeti terület övezetben új külszíni művelésű bányát nem nyitható.
22. § (2) c) természeti területen regionális hulladéklerakó hely nem jelölhető ki.
24. §. A hullámtér és nyílt ártér övezet területén beépítésre szánt terület nemjelölhető ki.

4. Ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózat a természeti, természetközeli területek, valamint védett természeti területek és védőövezetük ökológiai folyosókkal biztosított biológiai kapcsolatainak egységes elnevezését jelenti. Ezek a területek védett fajok élőhelyei, Ökológiai funkcióval rendelkeznek. A területek védelmére vonatkozó törvényi szabályozás még nincs teljesen kidolgozva. A fő kategóriák a következők:

- 1. Magterület: természetes és féltértermészetes, Európára jellemző és európai jelentőségű területek, európai jelentőségű fajok populációk élőhelyei.
- 2. Ökológiai folyosó: kielégítően nagy méretű élőhelyek biztosítása a populációk számára, a vándorló fajok mozgásához megfelelő minőségű élőhely-összeköttetés, genetikai és térbeli kapcsolat figyelembe vétel.
- 3. Pufferterület: a negatív külső hatások csökkentése, a tényleges magterület/folyosó meretének növelése, a magterület alakjának (kerület: terület arány) javítása, a magterület és folyosó körül szükség szerinti kialakítása.
- 4. Rehabilitációs területe: a fenti 3 elem rehabilitálása, minőségi javítása, térbeli növelése, a hiányzó kapcsolódó pontok kialakítása.

A területekről helyrajzi számos lehatárolás még nem áll rendelkezésre, elhelyezkedésük a mellékelt térképen látható.

5. Egyedi tájértékek

A természetvédelemről szóló 1996. évi törvény 6. § (3) bekezdés alapján egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó eleme, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténelmi, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

A természetvédelmi törvény 7. § (4) bekezdése és a 166/1999. (XI. 19.) Korm. rendelet 1. §-a alapján, kihirdetésük után az egyedi tájértékekkel kapcsolatos eljárásokba igazgatóságunkat szakhatóságként be kell vonni.

Alsóvadász közigazgatási területén megtörtént az egyedi tájértékek előzetes felmérése. Egy bizottság fogja értékelni, hogy a felmért értékek közül, melyeket nyilváníthat igazgatóságunk határozatban egyedi tájértékek. Az alább megadott tájértékek tehát egyenlőre csak előzetes és tájékoztató jellegűek, a lista a kihirdetésig módosulhat.

Elhelyezkedésüket a mellékelt térkép mutatja.

Ssz.	Megnevezés	Fő típus	Helyszín
1.	Református templom	Kultúrtörténeti	Fő u. 64.
2.	Csuszamlásos terület	Földtudományi	Béke Tsz és a Várdomb közötti terület
3.	Völgy-árok	Földtudományi	Az Állami Gazdasághoz vezető útről jól látható
4.	Feszület	Kultúrtörténeti	Alsóvadászról Homrogd felé vezetőműút bal oldalán a falutól 1 km-re.

6. További javaslatok

- Természetvédelmi szempontból a jelenleg még gyeperő, rét, legelő, mocsár művelési ágként nyilvántartott területeken a fenti művelési ágak megtartása, illetve ezeken a területeken a hagyományos módszerekkel történő, művelési ágaknak megfelelő gazdálkodás fenntartására kell törekedni. A szántókkal érintkező gyeperőterületek mellett fokozottan vigyázni kell, hogy a gyepek ne kerüljenek szélről fokozatosan beszántásra. Természetvédelmi

szempontból

értékes nedves, üde réteken, ahol a terület nem legelő művelési ágban van nyilvántartva, a legeltetés komoly károkat okozhat, ezért elkerülendő.

- Hosszú távon is felhagyásra tervezett szántókon kialakuló másodlagos gyepek esetében javasolom a kaszálás vagy legeltetés beindítását a gyepes kultúra javítása érdekében.
- Fokozott figyelmet kell fordítani a tűzgyújtási tilalmak és korlátozások kihirdetésére és betartására önkormányzati szinten is. Az általában gondatlanságból vagy szándékos gyújtogatásból eredő tarló-és tisztító tüzek hatalmas károkat okoznak a természetes és természetközeli gyepek és erdők élővilágában, gazdasági káruk is jelentős lehet.
- Új erdők telepítését Igazgatóságunk szántókon, meddőhányókon, roncsolt felszíneken, illetve természetvédelmi szempontból nem értékes gyepeken tartja előzetesen elfogadhatónak. Nem erdő művelési ágú természeti területeken, illetve védett területeken Igazgatóságunk az erdő telepítést nem javasolja. Minden esetben törekedni kell az adott termőhelyi adottságnak megfelelő igényű, őshonos fafajok használatára.
- Igazgatóságunk a 166/1999. (XI. 19.) Korm. rendeletben meghatározott tevékenységek esetében kifejezetten tájvédelmi szakhatóságként közreműködik, ezzel képviseli a tájvédelem értékeit. Kérem, hogy ennek megfelelően a fenti jogszabályi hivatkozást a Helyi Építési szabályzat

„Földvédelem, tájvédelem” c. fejezetébe beilleszteni szíveskedjék